

Przeczytaj fragment książki Zygmunta Glogera pt. „Dolinami rzek. Opisy podróży wzdłuż Niemna, Wisły, Bugu i Biebrzy”.

Kupiona czajka okazała się starą, dziurawą i cieknącą, a jak Wiktor z powagą znawcy dowodził, że nie była więcej warta jak „dwa talary”. Trzeba więc było najpierw kupić: konopie, gwoździe, smołę szweską, garnek do jej roztopienia i zająć się naprawą, do której Mazurkiewicz, wyciągnawszy łódkę na ląd jako „człowiek wodny” wziął się po mistrzowsku.

„Bez zapasu smoły - mówił - ani rusz w taką drogę”. - Więc ognisko nad Niemnem rozniecił, pakułami dziury i szpary w dnie i bokach łódki utykał i smołą gorącą zalewał, a tak był pełen wiary w skuteczność tego środka, że nawet pachwiny między palcami u swoich bosych nóg, żeby skóra w czasie długiej podróży wodnej nie popękała, zawczasu smołą sobie namaścił.

My tymczasem przebrawszy się w szarą płócienną odzież i wielkie słomiane kapelusze, obejrzawszy raz jeszcze z troskliwością obecność i legalność naszych paszportów, podobni z nakrycia głowy do flisów, a z sukni do niemieckich owczarzy, poszliśmy na miasto zaopatrzyć się w papier, ołówki, zapalki, chleb, cukier, cytryny, „kaszę krakowską” i ronderek do jej gotowania. [...] Podług starego przysłowia, które przed 300 laty zapisał Rysiński: „jakie odzienie, takie uczczenie”, gościnne kramarki grodzieńskie wciągały nas gwałtem z ulicy za łokcie do swoich ciasnych kramnic, a dopiero po kilku słowach rozmowy, prosiły siedzieć na worku z mąką lub na kulawym, bez deski zydełku z czasów co najmniej saskich lub podskarbiego Tyzenhauza.

Objuczeni „pokupkami”^{*} powróciliśmy upakować je do walizek podróżnych w hotelu. Wiktor, ukończywszy pod wieczór naprawę czajki, pobiegł do Łosośny pożegnać się z rodziną i przynieść sobie z domu zapas chleba, tabaki i buty na święto.

Ranek w dniu 7 czerwca 1872 r. był taki sam piękny i jasny, jak w dniu poprzednim. Zalecający się wschodnim nieporządkiem hotel Gwirca przy ulicy Brygidzkiej, miał się stać przy pierwszym blasku jutrzejki greckim *Jolkos*, z którego tym razem podlascy Argonauci mieli na tej samej co wczoraj brzęczącej dryndulce, ciągniętej przez tę samą kościstą szkapę, biczowaną przez tegoż samego woźnicę w sarafanie i pod opieką tego samego Żydka hotelowego wyruszyć przez puste ulice śpiącego jeszcze Grodna do wylepionego smołą Argo, spuszczonego na płowe fale Chronosu przez Mazurkiewicza z Łosośny.

^{*}pokupki (z ros.) - zakupy

I. Zadania do tekstu

1. Głównym tematem fragmentu jest:

☐ A) ukazanie realiów życia w XIX wieku	☐ B) zapoznanie czytelnika z planem podróży bohaterów
☐ C) wskazanie trudności w organizacji wyprawy	☒ D) relacja z przygotowań do podróży

2. O języku tekstu można powiedzieć, że zawiera wyrazy:

☒ A) przestarzałe	☐ B) potoczne	☐ C) staropolskie	☐ D) współczesne

3. Słowo **objuczeni** w tekście znaczy to samo co:

☐ A) przeciążeni	☒ B) obarczeni	☐ C) obwieszeni	☐ D) przygniecieni

4. Mazurkiewicza można określić jako:

☐ A) lekkomyślnego	☒ B) zapobiegliwego	☐ C) opieszałego	☐ D) naiwnego

5. Przysłowie **Jakie odzienie, takie uczczenie** oznacza, że:

☐ A) tylko ludzie bogato ubrani są godni szacunku	☐ B) na uroczystości należy wkładać odpowiedni strój
☒ C) ubiór wpływa na sposób traktowania człowieka przez innych	☐ D) należy szanować człowieka niezależnie od jego stroju

6. Podróżnicy robiąc zakupy:

☐ A) wzbudzali nieufność przekupek miejskich	☒ B) mieli wygląd obcokrajowców
☐ C) poruszali się po rodzinnym mieście	☐ D) nie posiadali odpowiednich dokumentów podróży

7. Zakupiona przez podróżników czajka jest porównana do:

☐ A) biblijnej arki	☒ B) antycznego statku	☐ C) flisackiej barki	☐ D) rybackiej łodzi

II. Zadania do lektur

8. Adam Mickiewicz nie zaliczał się do:

☐ A) Wielkiej Emigracji	☒ B) arystokracji	☐ C) szlachty	☐ D) romantyków

9. Konsekwencją odkrycia przez władze carskie studenckiej działalności Adama Mickiewicza w związku filomatów w Wilnie było:

☐ A) uwięzienie poety w cytadeli warszawskiej	☐ B) ucieczka na zachód Europy
☒ C) przeniesienie w głąb Rosji i podjęcie pracy nauczyciela	☐ D) zesłanie na Syberię

10. Inspiracją dla Mickiewicza do napisania dramatu „Dziady cz. II” była:

☐ A) chęć wzbudzenia religijności wśród Polaków na emigracji
☐ B) potrzeba wstrząśnięcia czytelnikami poprzez ukazanie świata nadprzyrodzonego
☒ C) pamięć o ludowych opowieściach, obrzędach i pieśniach zasłyszanych w dzieciństwie
☐ D) idea rozpowszechnienia litewskiej kultury ludowej

11. W „Dziadach cz. II” obrządki pogańskie:

- ☐ A) odbywają się pośrodku wsi ☒ B) mieszają się z elementami religijności chrześcijańskiej
☐ C) odbywają się wiosną ☐ D) mają na celu przegnanie upiorów z wieśniaczych domostw

12. Pojawienie się kolejnych duchów zmarłych („Dziady cz. II”):

- ☐ A) rozpoczyna się zawsze od pieśni Guślarza ☐ B) następuje po wywołaniu ich przez zgromadzonych ludzi
☐ C) odbywa się zawsze pośród piekielnych odgłosów ☒ D) jest poprzedzone zapaleniem odpowiednich rekwizytów

13. Chór w „Dziadach cz. II”:

- ☒ A) powtarza ludowe prawa moralne ☐ B) jest złożony z dusz czyśćcowych
☐ C) przewodzi obrzędowi ☐ D) mówi w imieniu przybyłych duchów

14. Utworem lirycznym o 14 wersach obejmujących część opisową i refleksyjną jest:

- ☐ A) tren ☒ B) sonet ☐ C) fraszka ☐ D) pieśń

15. Magia, elementy mitów i legend budują fabułę powieści:

- ☐ A) obyczajowej ☒ B) fantasy ☐ C) przygodowej ☐ D) fantastyczno-naukowej

16. Przekazanie uniwersalnej prawdy moralnej, która została przedstawiona symbolicznie za pomocą prostej fabuły, jest cechą:

- ☐ A) satyry ☐ B) ballady ☐ C) noweli ☒ D) przypowieści

17. *Porwali młoty w twardą dłoń i jęli w mury tłuc z łoskotem!* - cytat z wiersza Bolesława Leśmiana zawiera:

- ☐ A) metaforę ☒ B) onomatopcję ☐ C) anaforę ☐ D) apostrofę

III. Nauka o języku

18. Trzecia sylaba od końca jest akcentowana w wyrazie:

- ☐ A) napisalibyśmy ☐ B) nowonarodzony ☐ C) arcymistrz ☒ D) automatyka

19. Błąd frazeologiczny nie pojawił się wypowiedzeniu:

- ☐ A) Król poniósł zwycięstwo na polu bitwy. ☐ B) Nowy komputer chodzi jak angielski zegarek.
☒ C) Cały wieczór łamał sobie głowę nad zadaniem. ☐ D) Jacek wreszcie złapał szczęście w żagle.

20. Po latach badań zostali specjalistami w swojej dziedzinie. - wypowiedzenie posiada:

- ☒ A) orzeczenie imienne ☐ B) podmiot logiczny
☐ C) orzeczenie czasownikowe ☐ D) podmiot szeregowy

21. Zdaniem bezpodmiotowym jest:

- ☐ A) Pływać w jeziorze jest przyjemnie. ☐ B) Zabrakło wolnych krzeseł.
☐ C) Wyjechałby nad morze. ☒ D) Zawarto porozumienie ze strajkującymi.

22. Formy liczby mnogiej nie posiada rzeczownik:

- ☐ A) nożyce ☒ B) duchowieństwo ☐ C) studio ☐ D) sanie

23. Wykrzyknienia znajdują się w szeregu:

- ☐ A) niech, no ☐ B) bo, ale ☒ C) ech, uff ☐ D) czyż, ni

24. *Ale daremny był ich trud, daremny ramion sprzęg i usił!* - cytat zawiera:

- ☒ A) neologizm ☐ B) wulgaryzm ☐ C) zgrubienie ☐ D) archaizm

25. Głoskę nosową zawiera wyraz:

- ☐ A) słodki ☐ B) huśtawka ☒ C) stromy ☐ D) echo

26. Błędna interpunkcja jest w zdaniu:

- ☐ A) Nie zakończono badań, bo zabrakło funduszy. ☐ B) Słyszał o wystawie, ale jej nie obejrzał.
☐ C) Poeta, który otrzymał nagrodę, spotkał się z czytelnikami. ☒ D) Wykonał doskonały projekt zatem dostał awans.

27. Zdaniem współrzędnie złożonym rozłącznym nie jest:

- ☐ A) Zadzwonię albo napiszę. ☐ B) Kupię lub pożyczę rower.
☐ C) Wyruszać czy czekać? ☒ D) Zapytał, czy wyjeżdżam.

28. Czasownik nieprzechodni został ukazany na ilustracji:

- ☒ A) ☐ B) ☐ C) ☐ D)

29. Zdanie w stronie biernej to:

- ☐ A) Zostaniemy tutaj. ☒ B) Park zostanie odnowiony.
☐ C) Zostało trochę pieniędzy. ☐ D) Pies zostaje z nami.

30. Dziennikarz, łamiąc zakaz prokuratury, ujawnił autentyczne fakty. - w zdaniu popełniono błąd:

- ☐ A) interpunkcyjny ☒ B) językowy ☐ C) frazeologiczny ☐ D) gramatyczny